
Zásady povinné mlčenlivosti zdravotnických pracovníků

III. konference portálu AKUTNĚ.CZ
Brno, 19. 11. 2011

MUDr. Robin Šín

ZZS Plzeňského kraje

Ústav sociálního lékařství LF UK v Plzni

Úvod

- povinná mlčenlivost jako otázka etického přístupu k pacientovi
- důvěra „zdravotník - pacient“

povinná mlčenlivost ≠ „lékařské tajemství“

týká se všech zdravotnických pracovníků

- ochrana samotného zdravotníka před trestním stíháním (§ 180 tr. zák.: Neoprávněné nakládání s osobními údaji) a to i v případě nedbalostního jednání
-

Odpovědnost zdr. pracovníka

- trestně - právní odpovědnost
 - občansko - právní odpovědnost
 - správně - právní odpovědnost
 - pracovně - právní odpovědnost
 - disciplinární odpovědnost
-

Mezinárodní normy

- Úmluva o lidských právech a biomedicíně (96/2001 Sb. m. s., platnost od 1. 10. 2001)

„Každý má právo na ochranu soukromí ve vztahu k informacím o svém zdraví.“

- Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod
- Listina základních práv a svobod (součást ústavního pořádku České republiky od roku 1993)

„Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.“

Zákon o péči o zdraví lidu

- zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, v platném znění → nyní v Parlamentu ČR zákon o zdravotních službách jako nová norma pro české zdravotnictví 21. století
- § 55 odst. 2 písm. d):

„Každý zdravotnický pracovník je povinen zejména zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dověděl při výkonu svého povolání, s výjimkou případů, kdy skutečnost sděluje se souhlasem ošetřované osoby; povinnost oznamovat určité skutečnosti ... „

Zákon o péči o zdraví lidu

- zdravotnický pracovník = všichni dle zákonů č. 95 a 96/2004 Sb.
 - povinnost mlčenlivosti může být zdravotník zbaven pacientem
 - oznamování skutečností na základě jiných předpisů
 - povinnost mlčenlivosti prolomena v případě obhajoby zdravotníka v trestním řízení nebo v řízení před soudem nebo jiným orgánem
 - povinná mlčenlivost se vztahuje i na zdravotníky, kteří nevykonávají povolání
-

Rodina a informace

- pacient může vyslovit nesouhlas s podáváním informací členům rodiny
 - poskytování informací o stavu pacienta „osobám blízkým“ dle občanského zákoníku (§ 116) pokud sám nemůže vydat souhlas (např. bezvědomí): příbuzní v pokolení přímém, sourozenci, manžel(ka), registrovaný(á) partner(ka) a další osoby v poměru rodinném nebo obdobném, jestliže by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní.
 - vždy poskytovat informace osobně a osobě oprávněné
-

Další výjimky z povinné mlčenlivosti

- nutnost podávat informace zdravotníkům, kteří se podílejí na péči o pacienta, nebo kterým je do péče dále předáván

KZOS předává informace ZZ o pacientovi včetně zdravotního stavu a diagnóz.

- povinnost hlásit trestné činy podle § 368 tr. zák.

např. vražda, těžké ublížení na zdraví, mučení, zbavení osobní svobody, týrání svěřené osoby

- povinnost překažení trestného činu dle § 367 tr. zák.

viz výše + např. zabití, znásilnění, pohlavní zneužití, neoprávněné odebírání tkání a orgánů

Výjimky dle zák. č. 260/2001 Sb.

- pověřený člen ČLK při šetření případů v disciplinárním řízení
 - soudní znalci v oboru zdravotnictví při vypracovávání znaleckého posudku na žádost policie nebo soudu
 - členové znaleckých komisí
 - pověření zdravotničtí pracovníci orgánů ochrany veřejného zdraví
 - revizní lékaři zdravotních pojišťoven
 - lékaři správních úřadu vyřizující stížnosti
-

Spolupráce s policií a soudy

- policisté nemají nárok na informace o zdravotním stavu pacienta bez jeho souhlasu nebo svolení soudce

**Policista: V jakém stavu se nachází pan XY? Jaká má zranění?
Dneska ho sem přivezla záchranka po dopravní nehodě.**

Sestra: Pacient k nám byl přivezen. K jeho zdravotnímu stavu se nemohu vyjadřovat.

Policista: Tak mi aspoň řekněte, jestli je v ohrožení života.

Sestra: Opravdu se nemohu více vyjadřovat bez souhlasu pacienta.

- v trestním řízení souhlas pacienta nebo soudce, ale v civilním řízení nutné vždy vyjádření pacienta

Povinná mlčenlivost - dokumentace

- § 67b zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, v platném znění
 - v odst. 19 zmocnění pro ministerstvo zdravotnictví vydat vyhlášku, která stanoví podrobnosti k obsahu, vedení, zpracování a zacházení s dokumentací + skartace
 - vyhláška č. 385/2006 Sb., o zdravotnické dokumentaci, v platném znění (účinnost k 1. 11. 2006)
 - vyhláška za krátkou dobu účinnosti již 3 krát novelizována (č. 479/2006, č. 64/2007, č. 187/2008 Sb.)
-

Zdravotnická dokumentace ZZS

- záznam o výjezdu
 - při HPZ identifikační a třídící karta, záznam třídícího lékaře a záznam o hromadném odsunu postižených osob
 - zvukový záznam o výzvě k poskytnutí zdr. péče (uchovávat minimálně 2 roky)
 - záznam operátora nebo deník operačního střediska (uchovávat minimálně 10 let)
-

Nahlížení do zdr. dokumentace

- zákon o péči o zdraví lidu v platném znění určí okruh osob, které mohou nahlížet do zdr. dokumentace v rozsahu nezbytně nutném v rámci svých kompetencí:

revizní lékaři zdravotních pojišťoven, soudní znalci na základě pověření, členové ČLK při šetření disciplinárních případů, členové znaleckých komisí, pověření zdr. pracovníci orgánu ochrany veřejného zdraví

- ošetřující personál má přístup do dokumentace, **ALE** každý se seznamuje pouze s potřebnými informacemi
 - studenti zdravotnických oborů včetně LF pouze pod dohledem zdr. pracovníka a se souhlasem pacienta
-

Nahlížení do zdr. dokumentace

- pacient má právo na poskytnutí veškerých informací shromážděných v dokumentaci (výjimkou psychoterapie)
 - pacient může pod dohledem zdr. pracovníka nahlížet do dokumentace
 - pacient má právo na pořízení výpisů, opisů nebo kopií dokumentace → ZZ vyhoví do 30 dní, možnost vyúčtování nákladů na pořizování kopií v „rozumné“ výši bez zisku
 - pacient může určit osoby, které mohou nahlížet do zdr. dokumentace
-

DĚKUJI ZA POZORNOST

